

Americanness

I bydelen Queens i New York spiller det lokale biblioteksvæsen en central rolle, når immigranter fra hele verden skal gøres til nye amerikanere og bindestrags-borgere. Social Kritik har besøgt New Americans Program.

Af Benny Lihme

Jeg har tidligere stukket hovedet indenfor i det smukke kommunale bibliotek i Flushing. Det kan slet ikke leve op til fordommene om Amerika som et land, hvor de ikke bekymrer sig om kollektive velfærdsgoder. Og så er Flushing bare én af 62 afdelinger, som tilsammen dækker Queens med 2.3 mio indbyggere. I New York sammenhæng, med byens 8 mio indbyggere, er *Queens Borough Public Library* (www.queenslibrary.org/) et af byens tre biblioteks systemer (de to andre er Brooklyn og NY Public Library).

Jeg har en aftale med Fred Gitner, direktør for New Americans Program som er bibliotekets afdeling for hjælp til immigranter. De har kontorer i hovedbiblioteket i Jamaica. Sammen med sin nærmeste medarbejder, Loida Garcia-Febo, beretter Gitner om de mange forskellige "programs", der på forskellig vis skal tjene som genveje til den enkelte immigrants status som amerikansk statsborger. Herunder en nøje "eksamensforberedelse" til den dag, hvor immigranten skal bevise sin viden om amerikansk historie, politik og geografi og besvare så mange som muligt af de 100 spørgsmål, som adgangstesten til det forjættede lands statsborgerskab stiller op. Som det hedder i en pjece fra biblioteket: *Pathway to U.S. Citizenship: Becoming a U.S. Citizen and Building Your Civic Knowledge*.

Men ellers er der, foruden fri adgang til internettet og e-mail for dem uden computer, tale om en forbløffende variation i "programs"

fra etniske madfestivaler og hjemstavns musik til kurser i forældreskab, det sociale system, det psykiatriske område osv.

Fred Gitner taler fransk og er ansvarlig for immigranter fra Haiti og fransk talende vestafrikanske stater. Garcia-Febo bryder ind:

"Der er et virvar af sprog i Queens. Mit sprog, spansk, er det mest udbredte, fordi vi har immigranter fra samlet set 20 spansk talende lande. I alt er vi syv ansatte i New Americans Program, så det er umuligt at have hvert enkelt sprog repræsenteret blandt de ansatte. Vores bibliotek og hjemmeside er bygget op omkring fem hovedsprog: spansk, fransk, kinesisk, koreansk og russisk. Når det kommer til de programmer, som vi tilbyder, er der tale om langt flere sprog. Et sprog som er vokset stærkt de sidste par år er bengali, fordi der er kommet store grupper fra Bangladesh. Skal jeg nævne et par andre aktuelle grupper, som vi arbejder med, kan det være flygtninge fra Nepal og Burma. Nogle helt nye grupper af jøder end de traditionelle russiske kommer for tiden fra Central Asien, bl.a. fra Uzbekistan."

Inden mit besøg slutter, vil Fred Gitner have mig med rundt om det, der viser sig at være hans store stolthed: New Americans Program's egen demografiske afdeling. Lacey Chan, en genert kinesisk kvinde som leder denne lille statistiske dataafdeling, viser på nogle kort på væggen, hvor detaljeret New Americans Program følger med i, hvem og

hvor mange fra hvilke lande og kulturer, som dag for dag ankommer til Queens. Det er i Gitner's øjne ikke et problem, Queens og New York står overfor. Det er en udfordring, som hvis den mødes fleksibelt og åbent vil være med til at berige livet for alle i New York.

Det har været oplivende at sidde sammen med to kommunalt ansatte, som med entusiasme arbejder for grundideen i den amerikanske opfattelse, at man godt kan være flere ting på én gang – amerikaner og noget andet. Gitner og Garcia-Febo omtaler de grupper, som de arbejder med som "hyphens" ("bindestreger"). Når Queens således er inddelt i distrikter præget af ensartethed (indere her, koreanere der, columbianere et tredje sted osv), ser de ikke denne selvvalgte segregation og mulighed for "connect with their cultural roots" som et problem for integrationen. For der er jo, takket bl.a. deres indsats med New Americans Program, tale om en både-og strategi, dvs målet er bindestrege identiteter som asian-americans, african-americans, latino-americans osv.

Fred Gitner slår beklagende ud med hænderne. "Det er jo meget grove kategorier. Man skal tænke på, at f.ex. asiatisk-amerikanere dækker over mennesker med rødder i Indien, Cambodja, Pakistan, Vietnam, Filippinerne, Thailand, Korea...."

På den ene side er troen på "det amerikanske" stor, på den anden side er det ikke overladt til tilfældighederne. Nytilkommere skal helhjertet tilslutte sig idéen om det amerikanske og bekende sig til at ville være amerikaner. Det er prisen for at blive borger i et samfund, hvor alle fortjener at få en chance, og hvor der er frihed, ikke mindst religionsfrihed ("du skal lige se vores religiøse diversitets kalender – året rundt er der en eller anden religiøs helligdag fra én af de store verdens religioner").

Hertil kommer det ikke uvæsentlige, at netop New Yorks Borgmester Bloomberg om nogen understreger immigranternes betydning for den amerikanske økonomi: når der skal skabes flere jobs i USA, og det skal der!, så er der brug for immigranter.

Når man kommer fra Subway 7's endestation i Flushing og træder ud på Main Street, er det svært umiddelbart at se, at man befinder sig i USA. Sidste år var der da også en lokal debat i Flushing, om ikke man skulle fastsætte et krav om, at en vis procentdel af restauranters og butikkers skiltning skulle være på engelsk. Et forslag som ikke blev til noget i dette fascinerende øst asiatiske immigrant samfund.

QUEENS

Selv om millioner af New York besøgende hvert år lander i en lufthavn, John F. Kennedy International Airport, som er beliggende i bydelen Queens, er det de færreste, der er bevidste om det. Hurtigst muligt gælder det om at komme fra denne flyalderens version af Ellis Island og ind i en taxa eller bus med retning mod det Manhattan, der tegner New York udadtil. Ud over Manhattans mange bygningsmæssige signaturer, er denne urtrolige ø også kendt for dens multikulturalitet – gå rundt på Manhattan og se på al verdens folkeslag. Skal øen forlades for en stund, bliver det nok over Brooklyn Bridge til Brooklyn og Williamsburg, ikke nordpå til Queens.

Men lige hvad det multikulturelle angår, overgås Manhattan af Queens bydelen. Upåagtet af turisterne bor der 2.3 mio mennesker i dette borough/county, som hvis det var en selvstændig by ville være Amerikas fjerdestørste efter Los Angeles, Chicago og Brooklyn.

Amerika er multikulturens moderland og Queens, med bydelens registrerede 800 forskellige sprog, er formodentlig verdens mest multikulturelle bydel. På samme måde som ornitologer søger mod eksotiske og fuglerige områder i verden for at studere truede fuglearter, søger lingvister til Queens for at studere og medvirke til at bevare truede sprog. Rasmus Thirup Beck beretter i en artikel i Weekendavisen fra bydelen, hvordan en gruppe lingvister i stedet for at rejse ud i verden har koncentreret sig om Queens og de mange "sprogberere", som de kan finde der i "epicenterets epicenter" for hoved- og undersprog. Sprogbererne er kommet til dem i et sådant omfang, at lingvisterne med Queens som baggrund har stiftet organisationen *Endangered Languages Alliance*. ELA's feltarbejdere i Queens har fundet talere af eksotiske sprog som "zagava" (fra Dafur), vlaski (fra Kroatien – med flere talere i New York end i Kroatien), "massalit" (også fra Dafur) og "ikota" (fra Gabon).

Vil man som New York besøgende træne sit multikulturelle sprog øre, kan det anbefales at sætte sig ind i "Orient Expressen", Subway 7, på Grand Central Station, og tage hele turen med til endestationen i det tætpakkede asiatiske samfund/Chinatown i Flushing (alle slags kinesere, japanere og en meget stor population af koreanere). Der er registreret hele 60 sprog alene i Flushing. Har man hele dagen til sin rådighed, er det en god ide at stå af på udvalgte stationer og f.ex. lytte til det filipinske sprog (82 St-Jackson Heights), colombiansk (90 St-Elhust Avenue), forskellige mexicanske modersmål (Junction Boulevard). Og det er et must at gå rundt i Little India (Indien, Pakistan, Bangladesh og Sri Lanka) og spise på legendariske *Jackson Diner*.

I dette område, Jackson Heights omkring 74. gade, er der udover et gigantisk udvalg i Bollywood film også mulighed for at studere den fredelige sameksistens mellem hinduer, muslimer, buddhister og sikher. Netop dette perspektiv, den fredelige sameksistens mellem grupper som ellers bekrieger hinanden, er baggrunden for Karl E. Meyer og Shareen Blair Brysac's bog "Pax Ethnica", hvor deres store kapitel fra Queens har en central rolle som en case, der kan bevise diversitetens og det multikulturelles succes ("Queens: Embracing Diversity", s. 149-192).

The No. 7 Subway Line gennem Queens er et symbol på byens mange immigranter og dens rige kulturelle vægtæppe. Vil man have en forsmag på denne rejse, skal man besøge sitet "Around the World" og køre med Subway 7 dér:
<http://www.nyc24.org/2000/7train/>

REFERENCER:

Rasmus Thirup Beck: *Byen med de 800 sprog*. Weekendavisen 30.3. 2012.
 Karl E. Meyer & Shareen Blair Brysac: *Pax Ethnica. Where And How Diversity Succeeds*, Public Affairs, New York, 2012. 270 sider.

Biografer for fodgængere i New York

Af Benny Lihme

Lower Manhattan

Mens jeg venter i *Bowery Ballroom's* bar på at Lucinda Williams skal gå på scenen, vi er i New York's Lower East Side, prøver jeg at få en snak i gang med den unge bartender om fænomenet Rodriguez. Som næsten 70-årig har Rodriguez fået gang i karrieren efter dokumentarfilmen "Searching For Sugarman" om hans forsvinden fra og genopdukken 40 år senere på musikscenen via store koncerter i Sydafrika. På YouTube ligger der et klip fra maj måned 2009 med Rodriguez og et noget støjende Bowery publikum. Yes, yes, han har da spillet her, siger bartenderen.

Bekræftet uden engagement af én som ikke tilhører det modne segment, som har taget Rodriguez til sig. I store annoncer for filmen giver personligheder som David Letterman, Susan Sarandon, Michael Moore og Lance Armstrong til kende, at de har det til fælles, at de "adore" filmen om Sugar Man.

Ikke siden den Oscar belønnede "Man on Wire" (2008) om Philippe Petit's gåen på line i 1974 mellem de to WTC-tvillingetårne, har en dokumentarfilm trukket så mange newyorkere i biografen. Filmen fik vind i sejlene Downtown Manhattan i april måned i forlængelse af den lokale og nu vel etablerede *Tribeca Film Festival*. Selv så jeg filmen i bydelens svar på Grand

i København, *Angelika Film Center* på hjørnet af Houston og Mercer.

Fem hundrede meter fra Angelika viste *Film Forum* (a la Cinemateket i Filmhuset i København) den charmerende hollandske dokumentarfilm "Meet the Fokkens" om to hollandske tvilling prostituerede på 69 år. Den ene pensioneret, den anden stadig erhvervsaktiv. Ingen af dem havde på noget tidspunkt frit valgt dette erhverv, men derfor kunne de jo godt forsvare det, hvad de gjorde med ynde og saglighed. Kun når det drejede sig om de unge udenlandske prostituerede i Amsterdam's "red light" distrikt, var der lidt knurren fra søstrene: de udenlandske prostituerede kunne nu godt lære at tale hollandsk!

Lower Manhattan er et biograf tæt område. Går man 5-600 meter fra Film Forum op i Greenwich Village, finder man det vitale *IFC Center*, som trak mig ind til den noget rodede men også fascinerende dokumentar "Never Sorry" om den kinesiske kunstner og systemkritiker Ai Weiwei. Mere ro og filmisk integritet var der over samme biografvisning af "Jiro Dreams of Sushi" (på IFC med afsæt i Tribeca Filmfestivalen). Denne japanske film om den 85-årige sushi mester og perfektionist Jiri Ono

Lower Manhattan Biograf Guide

Cinema Village, 22 East 12th Street.

Village East Cinema, 189 2nd Avenue.

IFC Center, 323 Avenue of the Americas.

Film Forum, 209 West Houston Street.

Angelika Film Center, hjørnet af Houston Street og Mercer Street

Landmark Sunshine Cinema, 143 East Houston Street, ml. 1st & 2nd Avenue.

og hans to sønner er et lille filmisk under. Der er altid mindst én seværdig film i IFC; Mads Brügger's Afrika stunt "The Ambassador" stod til premiere, da jeg var der.

Har man været i IFC til en aften forestilling, må man ikke snyde sig selv for en gang street basket på den anden side af gaden, hvor West 4th Street Basketball Courts ("The Cage" / "buret") ligger, og hvor man kan overvære noget af New Yorks bedste amatør basket. Og tilmed blive bekræftet i, at sådanne gade scener er lige så realistiske, som dem man har set på film....

Greenwich Village's ældste biograf ligger lidt længere mod nord. Lille og undselig er *Cinema Village* på 12. gade. En flere gange luknings-truet "art cinema" fra 1963, hvor der altid kører et uortodokst mix af overvejende alternative film. Jeg lod mig overrumple af dokumentaren "The Imposter" (bedrageren) om en ung franskmænd, som overbeviser en familie fra Texas om, at han er den søn som forsvandt for dem 3 1/2 år tidligere som 13-årig. Filmen er udspekuleret i sin komposition, en dokumentar forklædt som thriller med en sympatisk psykopat i hovedrollen som sig selv.

Krydser man tværs over Manhattan mod East River ad 12. gade, igen bare en 5-600+ meter,

kommer man til 2nd Avenue, hvor *Village East Cinema* er indrettet i det gamle jiddische teater. Hvis man skulle være i tvivl, var der her en mulighed for at blive overbevist om, hvilket kæmpe røvhul New York rigmanden Donald Trump er. Anthony Baxter's sympatiske men også til tider ubehjælpssomme dokumentar "You've Been Trumped" følger rigmandens eventyr i et af Skotlands øde og smukke naturområder, hvor han vil anlægge et gigantisk golf og feriecenter. De få lokale beboere gør oprør, og selv om de udover Trump også har vækstglade skotske politikere imod sig, får de lokale med stigende støtte udefra obstrueret planerne.

The Lower East Side's filmiske samlingspunkt er *Landmark Sunshine Cinema* på Houston mellem 1st & 2nd Ave. For eksempel her Spike Lee's nye "Red Hook Summer", hvor instruktøren selv var til stede ved premieren til en god gang "Q & A" ("Questions & Answers"). En praksis som også Film Forum og IFC Center ynder.

New York er fodgænger byen over alle, også når det gælder om at komme fra den ene biograf til den anden. På et meget afgrænset og overskueligt areal syd for 12. gade er det muligt for en film freak at pådrage sig en seriøs forstoppelse i løbet af få dage.